

Dąmbaska Izydora

Data urodzenia: 1904

filozofka, członkini zwyczajna Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1953–1983.

Urodziła się w rodzinie ziemiańskiej. W 1922 r. zdała eksternistycznie maturę w Prywatnym Gimnazjum Realnym Sióstr Urszulanek we Lwowie i rozpoczęła studia filozoficzne na Uniwersytecie Jana Kazimierza w tym mieście. W 1927 r. uzyskała doktorat. Po złożeniu egzaminu państwowego i otrzymaniu odpowiednich uprawnień rozpoczęła pracę w lwowskich szkołach średnich – ogólnokształcących i pedagogicznych – jako nauczycielka języka polskiego i propedeutyki filozofii. W l. 1926–1930 pełniła funkcję asystentki w Seminarium Filozoficznym UJK. W 1930 r. odeszła z UJK i dzięki stypendium z Funduszu Kultury Narodowej wyjechała w ośmiomiesięczną podróż naukową do Wiednia, Berlina, Paryża. Po powrocie do Lwowa pracowała w lwowskich szkołach średnich, w Bibliotece UJK (1934–1937) oraz Instytucie Psychotechnicznym (1937–1940). W czasie kampanii wrześniowej pracowała ochotniczo w szpitalu wojennym jako sanitariuszka. W czasie okupacji pracowała w Bibliotece Zakładu Narodowego Ossolińskich (1941–1945), brała udział w konspiracji, współpracując z Armią Krajową, uczestniczyła w tajnym nauczaniu. W 1945 r. zamieszkała w Gdańsku, gdzie pracowała jako kustosz w Bibliotece Miejskiej (ob. Biblioteka PAN) w Gdańsku (do 1957) i prowadziła wykłady zleczone na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego (1946–1949). W 1946 r. habilitowała się na Uniwersytecie Warszawskim. W l. 1949–1950 wykładała filozofię na Uniwersytecie Poznańskim. Jeszcze w 1950 roku została odsunięta od nauczania uniwersyteckiego i otrzymała zakaz publikowania swoich prac. W 1955 r. została profesorem nadzwyczajnym, a w 1974 r. profesorem zwyczajnym. W 1956 r. objęła Katedrę Historii Filozofii na Uniwersytecie Jagiellońskim, którą kierowała do 1964 r. W l. 1964–1974 była zatrudniona w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN. Jako pierwsza kobieta została powołana w skład Institut International de Philosophie, a w 1973 r. otrzymała nagrodę naukową im. Alfreda Jurzykowskiego. Była członkinią wielu towarzystw naukowych – polskich i zagranicznych, członkinią honorową Polskiego Towarzystwa Filozoficznego. Zmarła w Krakowie. Pochowana w rodzinnym grobowcu na cmentarzu w Rudnej Wielkiej koło Rzeszowa.

Literatura:

1. *Izydora Dąmbaska (1904–1983)*, red. J. Perzanowski, Kraków 2001.
2. Rzepa T., Dąmbaska Izydora, [w:] *Słownik psychologów polskich*, red. E. Kosnarewicz, T. Rzepa, R. Stachowski, Poznań 1992, s. 57–58.

Anna Supruniuk